

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА менеджменту, управління проектами і логістики
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

20/9 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТОВАРОЗНАВСТВО

спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Менеджмент та адміністрування»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Котуранова Тетяна Віталіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета дисципліни: формування у студентів знань о споживчих властивостях товарів, які вивчають їхню споживчу цінність, якість і конкурентоспроможність.

В дисципліні системно викладено методи і процеси формування товарної номенклатури на підприємстві та властивості товарів, а також загальні закономірності управління товарознавчих характеристик: асортиментної, якісної, кількісної, вартісної, які визначають споживчу вартість товарів.

Практичні завдання дають змогу глибше осмислити теоретичний матеріал.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент та адміністрування».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				V
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	16			16
підготовка до аудиторних занять	4			4
підготовка до контрольних заходів	2			
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10			10
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - формування у студентів знань о споживчих властивостях товарів, які вивчають їхню споживчу цінність, якість і конкурентоспроможність.

Завдання дисципліни:

- одержання студентами знань про товарознавство як науку;
- отримання навичок щодо практичного застосування методів та процесів товарознавства;
- класифікація і кодування товарів;
- визначення основних властивостей, які становлять споживчу цінність товарів.

Пререквізити дисципліни: Вивчення дисципліни «Товарознавство» ґрунтується на дисциплінах «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Маркетинг» та «Менеджмент».

Постреквізити дисципліни: Опанування студентами змісту дисципліни «Товарознавство» дозволить використовувати набуті знання в їх подальшій фаховій діяльності щодо прийняття таких управлінських рішень, що підвищать ефективність діяльності керованих ними об'єктів та дозволить ефективно формувати асортимент й мати уяву про суспільне і екологічне значення товару та ґрунтується на дисциплінах: «Аналіз господарської діяльності», «Основи інноваційної діяльності», «Адміністративний менеджмент» та «Менеджмент транспортно-логістичної інфраструктури».

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Товарознавство» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі управління логістичною діяльністю або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів менеджменту і логістики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК3. Уміння управляти ресурсами, закупівлями та логістичною підтримкою організації

СК4. Уміння визначати функціональні області організації, зв'язки між ними, управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту на засадах процесного управління.

СК6. Здатність планувати, організовувати та контролювати діяльність організації та управляти часом.

СК7. Здатність оцінювати виконувані роботи на засадах менеджменту якості.

СК9. Здатність аналізувати та структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані управлінські рішення.

СК12. Здатність аналізувати ринкове становище організації та умови діяльності з врахуванням тенденцій розвитку національного та міжнародних ринків.

СК15. Розуміння принципів і норм права, а також національних, міжнародних і галузевих стандартів та використання їх у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

РН8. Демонструвати навички оптимізації управління ресурсами, закупівлями та логістичною підтримкою.

вміти:

РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організацій.

РН14. Здійснювати діагностику діяльності підприємства, ідентифікувати та управляти витратами, визначати їх вплив на фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність.

РН15. Аналізувати ринкове становище організації та умови діяльності на національному та міжнародних ринках.

РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

РН19. Вміти розробляти та впроваджувати на підприємстві системи менеджменту якості.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: аудиторна, позааудиторна, групова, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Методи товарознавства					
Тема 1. Предмет товарознавства: загальні поняття, суб'єкт, об'єкт	6	2	2		2
Тема 2. Функції товарознавства	2	2			
Тема 3. Методи товарознавства	6	2	2		2
Тема 4. Асортимент товарів	2	2			
Тема 5. Якість товарів	6	2	2		2
Тема 6. Дефект товарів та товарна обробка	2	2			
Тема 7. Після продажне обслуговування	6	2	2		2
Тема 8. Кількісна характеристика товарів	2	2			
Разом за змістовим модулем 1	32	16	8		8
Змістовий модуль 2. Засоби товарної інформації					
Тема 9. Засоби товарної інформації	4	2			2
Тема 10. Фізичні властивості товарів	4	2	2		
Тема 11. Захист прав споживачів	4	2			2
Тема 12. Державний контроль торгівлі	4	2	2		

Тема 13. Товарні витрати	4	2			2
Тема 14. Стимулювання продажів в менеджменті роздрібно-торговельної організації	4	2	2		
Тема 15. Маркетингова стратегія вибору постачальника	4	2			2
Разом за змістовим модулем 2	28	14	6		8
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	30	14		46

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет товарознавства: загальні поняття, суб'єкт, об'єкт	2
2	Функції товарознавства	2
3	Методи товарознавства	2
4	Асортимент товарів	2
5	Якість товарів	2
6	Дефект товарів та товарна обробка	2
7	Після продажне обслуговування	2
8	Кількісна характеристика товарів	2
9	Засоби товарної інформації	2
10	Фізичні властивості товарів	2
11	Захист прав споживачів	2
12	Державний контроль торгівлі	2
13	Товарні витрати	2
14	Стимулювання продажів в менеджменті роздрібно-торговельної організації	2
15	Маркетингова стратегія вибору постачальника	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1-2	Вибір найбільш ефективних форм функціонування торговельного підприємства	4
3	Класифікація товарів по термінам придатності	2
4	Товарознавча класифікація товарів	2
5	Властивості та показники асортименту	2
6	Показники асортименту	2
7	Торгівельний менеджмент	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	4
2	Підготовка до контрольних заходів	2

3	Виконання курсового проекту або роботи:	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	10
4.1	Тема 2. Методи товарознавства. Ієрархічний та фасетний методи класифікації.	2
4.2	Тема 4. Якість товарів. Фактичні, базові і відносні показники якості та їх класифікаційне призначення	4
4.3	Тема 7. Засоби товарної інформації. Маркування, технічні або нормативні документи; довідкова, навчальна і наукова література; реклама та пропаганда.	4
5	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	46

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю з даної дисципліни є усний контроль (здійснюється у вигляді поточного опитування за темою попереднього заняття); письмовий (здійснюється у вигляді тезисних відповідей на питання за темами попередніх лекцій); практична перевірка (здійснюється під час захисту практичних робіт), а також методи самоконтролю та самооцінки.

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять. Основними методами поточного контролю є усне опитування та практична перевірка.

Підсумковий контроль здійснюється на екзамені методом усного опитування.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів поточної діяльності здійснюється в балах залежно від виду діяльності студента.

Поточний контроль знань та вмінь студента оцінюється за 100 бальною шкалою при обов'язковому виконанні змісту навчального плану дисципліни, що вивчається.

Оцінювання результатів змістового модуля в залежності від виду навчання.

Максимальна оцінка знань теоретичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів.

Максимальна оцінка навичок та вмінь з практичного матеріалу дисципліни, що вивчається – 40 балів.

Максимальна оцінка знань з самостійної роботи студента – 20 балів.

Критерії оцінки теоретичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовим модулем			
			1 змістовий модуль		2 змістовий модуль	
1.	Відвідування лекційних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лекційного заняття	0 – 15		0 - 15	
2.	Якість відповіді на теоретичні питання: -в першому та другому змістовому модулі за кожне з 2-х теоретичних питань нараховується 12,5 балів;	Студент повністю розкриває теоретичне питання, показує вміння логічне і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити, де можливо, приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу	1-е питання	2-е питання	1-е питання	2-е питання
			10-12,5	10-12,5	10-12,5	10-12,5

		Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і не повно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних	6-9	6-9	6-9	6-9
		Студент в цілому розкриває суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з помилками. Правильні висновки робить лише з урахуванням наведених викладачем запитань	1-5	1-5	1-5	1-5
		Студент не розкриває суті теоретичного питання і допускає грубі помилки при формуванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань	0	0	0	0
		Разом за одне питання:	0-12,5	0-12,5	0-12,5	0-12,5
		Разом за два питання:	0-25		0-25	
		Разом за змістовим модулем	0-40		0-40	

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовим модулем			
			1 змістовий модуль		2 змістовий модуль	
1.	Відвідування практичних занять	1 бал за відвідування студентом кожного практичного заняття	0 – 7		0 - 7	
2.	Якість виконання і захисту практичних завдань: в першому та другому змістовому модулі за кожне з 2-х практичних завдань максимально нараховується		1-е завдання	2-е завдання	1-е завдання	2-е завдання
		Студентом обгрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних завдань	13-16,5	13-16,5	13-16,5	13-16,5
		При обгрунтуванні і розв'язанні практичного завдання студентом допу-				

ся 16,5 балів	щені незначні помилки, які суттєво не знижують якості виконання завдання. При захисті практичного завдання студентом продемонстрована хороша якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач	8-12	8-12	8-12	8-12
	Виконання і захист студентом практичного завдання зроблені з суттєвими помилками і лише допоміжні запитання викладача дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання	1-7	1-7	1-7	1-7
	Виконання і захист практичного завдання зроблені студентом з грубими помилками і не в повному обсязі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання	0	0	0	0
	Разом за одне завдання:	0-16,5	0-16,5	0-16,5	0-16,5
	Разом за два завдання:	0-33		0-33	
	Разом за змістовим модулем:	0-40		0-40	

Критерії оцінки знань з самостійної роботи студента

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями			
			1 змістовий модуль		2 змістовий модуль	
			1-а тема	2-а тема	1-а тема	2-а тема
1.	Своєчасне надання і захист письмового звіту у вигляді конспекту про виконання кожної з 2-х тем розділів програми, що не викладались на лекціях: -в першому змістовому модулі за кожною	Студент своєчасно і в повному обсязі подає письмовий звіт і захищає його зміст, якісно відповідаючи на всі запитання. При цьому студент показує вміння логічне і послідовно викладати матеріал та користуватися сучасними інформаційними джерелами	8-10	8-10	8-10	8-10
		Студент своєчасно, але в стис-				

з 2-х тем програми максимально нараховується 10 балів; - в другому змістовому модулі за кожну з 2-х тем програми максимально нараховується 10 балів	лomu обсязі подає письмовий звіт і захищає його зміст, не відповідаючи на всі запитання. Допускається незначна затримка, щодо подачі та захисту звіту	4-7	4-7	4-7	4-7
	Студент не своєчасно і в неповному обсязі подає письмовий звіт, захист якого відбувається студентом не самостійно, а лише при наданні викладачем допоміжних питань. Допускається значна затримка в часі щодо подання письмового звіту для перевірки і захисту	1-3	1-3	1-3	1-3
	Письмовий звіт не подано для перевірки та захисту, або звіт і захист виконано з грубими помилками, що не дозволяє позитивно оцінити самостійну роботу студента	0	0	0	0
	Разом за одну тему:	0-10	0-10	0-10	0-10
	Разом за змістовим модулем:	0-20		0-20	

Підсумковий контроль знань студента здійснюється у формі екзамену, що складається з 2-х теоретичних питань і оцінюється за 100 бальною шкалою.

До підсумкового контролю допускаються студенти, що законспектували всі пропущені лекції та виконали всі пропущені практичні завдання і підтвердили це викладачеві на поточних заняттях чи консультаціях, а також заробили в кожному змістовому модулі не менше 60 балів.

Критерії оцінки екзамену

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Відповіді на теоретичні питання	
			1 питання	2 питання
1.	Якість відповіді	Студент повністю розкрив теоретичне питання, показав вміння логічне і послідовно викладати матеріал, робити висновки, наводити приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає повно і якісно	47-50	47-50
		Студент повністю але стисло розкрив теоретичне питання, показав вміння логічне і послідовно викладати матеріал і робити висновки, наводити окремі приклади з наданням фактичного і статистичного матеріалу. На додаткові запитання викладача студент відповідає якісно, але не в повному обсязі	40-46	40-46

	Відповідь і висновки на теоретичне питання студентом виконані правильно, але стисло і не повно. Матеріал викладено без наведення достатньої кількості прикладів і статистичних даних. На додаткові питання викладача студент відповідає не в повному обсязі	30-39	30-39
	Студент стисло розкрив суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з помилками. Правильні висновки по теоретичному питанню студент частково робить самостійно, а частково лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент відповідає з помилками	17-29	17-29
	Студент дуже стисло розкрив суть теоретичного питання, але не в повному обсязі і з грубими помилками. Правильні висновки по теоретичному питанню студент робить не самостійно, а лише з урахуванням наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент відповідає з грубими помилками	1-16	1-16
	Студент не розкрив суті теоретичного питання і допустив грубі помилки при формулюванні висновків не тільки при самостійному розгляді питання, але і з урахування наведених викладачем запитань. На додаткові питання викладача студент не відповідає або відповідає з грубими помилками	0	0
	Всього:	0-50	0-50
	Разом	100	

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять.

1. Лекційні заняття, що пропущені студентом, зараховуються у вигляді опитування. Студент має відповісти на будь-яке питання (за вибором викладача) з тієї теми, яка викладалась на пропущеному занятті.

2. Практичні заняття, що були пропущені студентом, зараховуються наступним чином: якщо на занятті було виконання ситуаційного завдання, то викладач пропонує студенту вирішення аналогічного завдання. Наприклад, викладач описує студенту будь-яку ситуацію з інтернет-торгівлі. Студент має дати на неї відповідь, тобто розв'язати аналогічно створену ситуацію (проблему). При цьому студент зобов'язаний розв'язати також й те завдання, яке вирішувалось на пропущеному занятті.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Алексєєв Н.С. Теоретичні основи товарознавства непродовольчих товарів. К.: МАУП, 2016. – 344 с.
2. Белявцев М.И., Шестопалова Л.В. Инфраструктура товарного рынка: Учебное пособие. - Донецк: ДонНУ, 2003. - 418 с.
3. Болотников А.А. Товароведение: Курс лекцій. – 4-е изд., доп. и переработ. К.: МАУП, 2016. – 216 с.
4. Вествуд Дж. Маркетинговий план /Пер. с англ. – СПб: "Питер", 2015.

5. Власова А.В. Основи товарознавства непродовольчих товарів. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
6. Гаркавенко С. С. Маркетинг: Підручник для ВУЗів. - К.: Лібра, 2015.
7. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: зб. ситуаційних задач, тестів та кросвордів / Н.О. Голошубова. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 280 с.
8. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ ЦНЛ. 2004 р. - 489 с.
9. Жиряева Е.В. Товароведение: Серия «Учебные пособия» – 3-е изд. – СПб: Питер, 2017.
10. Закон України «Про стандартизацію» від 17 травня 2001 р., № 2408-3.
11. Колот Л.А. Менеджмент – моя спеціальність = I Major in Management : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Л.А. Колот. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 252 с.
12. Лойко Д.П. Уведення у товарознавство. – К.: Вища школа, 1994.
13. Мерчандайзинг: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Мазаракі, Н.Б. Льченко. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 292 с.
14. Организация и регулирование внешнеторговой деятельности: учебное пособие / Т.Т. Ценина, Е.В. Ценина. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2017. – 230 с.
15. Промисловий маркетинг. Теорія та господарські ситуації. Підручник / Під ред. А.О.Старостиної. – К.: Іван Федоров, 1997.
16. Юрасов А. В. Основы электронной коммерции. – М.: Горячая Линия – Телеком, 2017. – 480 с.
17. Chaffey D. E-business and E-commerce Management. Strategy, Implementation and Practice. – Prentice Hall, 2015. – 800 p.

Допоміжна

1. Зрезарцев М.П., Зрезарцев В.М., Параніч В.П. Товарознавство сировини та матеріалів: Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2016. - 404 с.
2. Маркетинг: Бакалаврський курс: Навчальний посібник / За загальною ред. д. е. н., проф. С.М. Ілляшенка. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. - 976 с.
3. Оснач О.Ф. Товарознавство: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2004. - 219 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <http://pidruchniki.com/tovarovnavstvo/>
2. <http://stud.com.ua/tovarovnavstvo/>
3. <http://padaread.com/?book=84496>

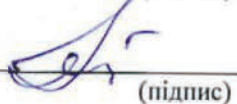
Розробник _____

(підпис)

(Т. В. Котуранова)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(В. Т. Вечеров)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
менеджменту, управління проектами і логістики

Протокол № 3 від 20.09.2019 року